

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
10. İDARİ DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2023/7690
KARAR NO : 2023/7630

İSTİNAF İSTEMİNDE

BULUNAN (DAVALI) : SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
VEKİLİ at

KARŞI TARAF (DAVACI) : TÜRK OPTİSYEN-GÖZLÜKÇÜLER BİRLİĞİ
VEKİLİ

İSTEMLERİN KONUSU : Ankara 23. İdare Mahkemesi'nce verilen 15/12/2022 gün ve E: 2021/599, K: 2022/2505 sayılı kararın kaldırılması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem : Davacı Birlik tarafından, "görmeye yardımcı tıbbi malzemelerin teminine ilişkin 2021 yılı protokolü imzalanması" konulu 03/12/2021 tarihli başvurunun zımnen reddine dair işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti : Ankara 23. İdare Mahkemesi'nin 15/12/2022 gün ve E: 2021/599, K: 2022/2505 sayılı kararı ile; 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun ile tüzelkişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan ve Kanunda belirtildiği şekilde toplantılarını yaparak kurullarını oluşturan Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği'ne kayıtlı optisyen-gözlükçülerin birer sağlık hizmeti sunucusu olduğu, Sosyal Güvenlik Kurumunun sağlık hizmeti sunucuları ile sözleşme yapmak veya protokol yapmak suretiyle sağlık hizmeti satın aldığı ve kapsamında bulunan kişilerin sağlık hizmetlerinin karşılandığı, 5510 sayılı Kanunun 73. maddesinin değerlendirilmesinden, Sosyal Güvenlik Kurumu'nun mevzuatta öngörülen şartları taşıyan sağlık hizmet sunucuları ile sözleşme yapma zorunluluğu bulunduğu, 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun'da, kıyasen uygulanacağı belirtilen, 6643 sayılı Kanuna göre, sağlık hizmeti satın alacak bütün kamu ve özel kurum ve kuruluşlarla anlaşmalar yapmak görevinin Birliğe verildiği de dikkate alındığında, davacı Birlik tarafından, "görmeye yardımcı" tıbbi malzemelerin teminine ilişkin 2021 yılı protokolü imzalanması" talebiyle yapılan başvurunun davalı idare tarafından zımnen reddine dair işleminde hukuka uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

İSTİNAF EDENLERİN İDDİALARI :

Davalı idare vekili istinaf başvuru dilekçesi ile; uyuşmazlığın iş mahkemelerince çözümlenmesi gerektiği, bu sebeple davanın görev yönünden reddi gerektiği, öte yandan mevzuat hükümleri uyarınca davacı birliğe sözleşme yapma hakkının verilmesinin mümkün olmadığı ileri sürülerek kararın kaldırılması istenilmektedir.

DAVACININ SAVUNMASININ ÖZETİ : İstinafa konu mahkeme kararında hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek, istinaf isteminin reddi gerektiği savunulmuştur.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesi'nce işin gereği görüldü:

ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
10. İDARİ DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2023/7690

KARAR NO : 2023/7630

İNCELEME VE GEREKÇE :

MADDİ OLAY:

Dava; davacı Birlik tarafından, "görmeye yardımcı tıbbi malzemelerin teminine ilişkin 2021 yılı protokolü imzalanması" konulu 03/12/2021 tarihli başvurunun zımnen reddine dair işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

Anayasanın 2. maddesinde, Devletin nitelikleri sayılmış ve sosyal bir hukuk devleti olduğu vurgulanmış; **5. maddesinde**, Devletin temel amaç ve görevleri arasında kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak görevlerine yer verilmiş; **17. maddesinde**, herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğu belirtilmiş; "Sağlık hizmetleri ve çevrenin korunması" başlıklı **56. maddesinde**, Devletin, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak, insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, işbirliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenleyeceği ve bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlardan yararlanarak, onları denetleyerek yerine getireceği öngörülmüş; "Sosyal güvenlik hakkı" başlıklı **60. maddesinde**, herkesin sosyal güvenlik hakkına sahip olduğu ve Devletin, bu güvenliği sağlayacak gerekli tedbirleri alacağı ve teşkilatı kuracağı kuralına yer verilmiş; "Devletin iktisadi ve sosyal ödevlerinin sınırları" başlıklı **65. maddesinde de**, "Devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek malî kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getirir." düzenlemelerine yer verilmiştir.

Anılan madde hükümlerinden, tüm yurttaşların yaşama haklarının, devlet güvencesi ve onun pozitif yükümlülüğü kapsamı içinde koruma altında olduğu anlaşılmaktadır. Anayasa'nın 17. maddesinde düzenlenen "yaşama hakkı" yalnızca yaşamını sürdürmek anlamında değil, "sağlıklı yaşama hakkı"na da sahip olmak anlamındadır. Bu hak, kişilerin sağlık yönünden bir kamusal korumaya tabi olduklarını ortaya koymaktadır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 1. maddesine göre, bu Kanunun amacı, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılama yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir.

Anılan Kanun'un **63. maddesinde**, Kurum tarafından finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri ile bu hizmetlerin süresine dair usul ve esaslara yer verilmiş; ikinci fıkrasında da, Kurumun, finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin teşhis ve tedavi yöntemleri ile (f) bendinde belirtilen sağlık hizmetlerinin türlerini, miktarlarını ve kullanım sürelerini, ödeme usul ve esaslarını Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının görüşünü alarak belirlemeye yetkili olduğu, ancak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının görüşünün alınmasının (f) bendinde belirtilen orteç, protez ve diğer iyileştirici nitelikteki araç ve gereçlerin miktarını, standartlarını, sağlanmasını, uygulanmasını, kullanma sürelerini ve garanti süresi sonrası bakım, onarım ve yenilenmesi hususlarını kapsayacağı; Kurumun, bu amaçla komisyonlar kurabileceği, ulusal ve uluslararası tüzel kişilerle işbirliği yapabileceği, Komisyonların çalışma

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
10. İDARİ DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2023/7690

KARAR NO : 2023/7630

usul ve esaslarının Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Kurumca belirleneceği hükme bağlanmıştır. **73. maddesinde ise** "Bu Kanuna göre sağlık hizmetleri, Kurum ile yurt içindeki veya yurt dışındaki sağlık hizmeti sunucuları arasında yapılan sözleşmeler yoluyla ve/veya bu Kanun hükümlerine uygun olarak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından satın aldıkları sağlık hizmeti giderlerinin ödenmesi suretiyle sağlanır." hükmüne yer verilmiştir.

5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun'a 05.12.2017 tarih ve 30261 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7061 sayılı Bazı Vergi Kanunları ile Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 80. maddesiyle eklenen Ek 1. maddesinde, "Bu Kanuna tâbi meslek mensupları; mesleki faaliyetlerini geliştirip kolaylaştırmak, meslektaşlar arasında yardımlaşma ve iş birliğini temin etmek ve mesleki ahlâk ve disiplini tesis edip korumak üzere, kamu kurumu niteliğindeki optisyen-gözlükçüler odaları ve Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliğini teşkil ederler.

Aynı Kanun'a 20.12.2017 tarih ve 30276 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7063 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 7. maddesi ile eklenen Geçici 4. maddesinde ise, "Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce optisyenlik mesleği ile ilgili olarak faaliyette bulunan dernekler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde genel kurullarını toplayarak Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliğinin ilk genel kurulu için meslek mensubu beşer mümessil seçerler. Birliğin ilk genel kurulu, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren dört ay içinde Sağlık Bakanlığının daveti üzerine Ankara'da toplanır ve dokuz üyeli Birlik Merkez Yönetim Kurulunun, beş üyeli Yüksek Disiplin Kurulunun ve üç üyeli Denetleme Kurulunun asıl ve yedek üyelerini seçer.

(İptal birinci cümle: Anayasa Mahkemesinin 29/4/2021 tarihli ve E.: 2020/80, K.:2021/34 sayılı Kararı ile) (İptal ikinci cümle: Anayasa Mahkemesinin 5/7/2018 tarihli ve E.: 2018/15, K.:2018/78 sayılı Kararı ile) 25/1/1956 tarihli ve **6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun mali ve idari hükümleri** (İptal ibare: Anayasa Mahkemesinin 29/4/2021 tarihli ve E.:2020/80; K.:2021/34 sayılı kararı ile) (...) **kiyasen uygulanır.**" hükmü getirilmiştir.

6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun, kıyasen uygulanacağı belirtilen "**Mali ve İdari Hükümler**" başlıklı bölümünde, 55, 56, 57 ve 58. madde hükümlerine yer verildiği, 56. madde hükmünün mülga olduğu, **55. maddesinde**, (Değişik : 23/2/1995 - 4078/12 md.) "Eczacı Odalarının gelirleri şunlardır:

a) Oda giriş aidatı: Odaya kaydolacak her eczacının ödeyeceği aidattır. Miktarı, (500) rakamının kayıt tarihinde Devlet memurları aylıklarının hesaplanmasına esas olmak üzere yürürlükte olan katsayı ile çarpımı suretiyle bulunacak tutardır.

b) Yıllık aidat: Odaya kayıtlı her üyenin ödemeye zorunlu olduğu aidattır. Miktarı, (500) rakamının (a) bendinde

belirtilen katsayı ile çarpımı suretiyle bulunacak tutardır. Kamuda çalışanlar için, bu aidatlar %50 indirimli alınır. En geç,

Şubat ayı sonuna kadar ödenir.

c) Bağışlar, yardımlar, yayın gelirleri ve sosyal faaliyetlerden elde edilen gelirler,

d) Haysiyet divanınca verilen para cezaları ile 8 inci madde gereğince alınacak para cezaları,

e) Merkez heyetince yapılacak yardımlar.

Odalar, aidatları Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyetince seri ve sıra numaralı olarak bastırılan makbuzlar ile tahsil

ederler.

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
10. İDARİ DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2023/7690

KARAR NO : 2023/7630

Bir odadan diğer bir odaya nakil halinde, giriş aidatı ve yıllık aidat yeniden alınmaz.

Aidatlarını zamanında ödemeyen üyeler, vecibelerini yerine getirinceye kadar oda hizmetlerinden faydalanamazlar." hükmü; 57. maddesinde, (Değişik : 23/2/1995 - 4078/13 md.) "Türk Eczacıları Birliğinin gelirleri şunlardır:

a) Merkez Heyeti payı olarak, odaların topladığı her türlü aidatlar toplamının yüzde otuzbeşi,

b) Bağışlar ve yardımlar,

c) Çeşitli gelirler

Tahsil edilen aidatlardaki Merkez Heyeti payının, 55 inci maddedeki tahsil sürelerini takip eden ay sonuna kadar, oda yönetimlerince Birlik hesabına gönderilmesi mecburidir." hükmü; 58. maddesinde ise "Türk Eczacıları Birliğince bir yardımlaşma sandığı kurulur. (İptal ikinci cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 8/10/2015 tarihli ve E.: 2014/126, K.: 2015/86 sayılı Kararı ile.)(...) (Değişik : 23/2/1995 - 4078/14 md.) Kurulacak yardımlaşma sandığının işleyişi, yardımlaşma aidatları ve yapılacak yardımlarla ilgili usul ve esaslar, Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti tarafından çıkartılacak bir yönetmelikle düzenlenir." hükmü yer almaktadır.

Sözleşme yapılmasına ilişkin hüküm ise, 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun 39. maddesinin j) fıkrasında yer almış olup, buna göre "Eczanelerden sağlık hizmeti satın alacak bütün kamu ve özel kurum ve kuruluşlarla anlaşmalar yapmak, imzalanan protokole uygun tip sözleşmeleri bastırmak ve belirleyeceği bedel karşılığı eczanelere dağıtma" görevleri, Merkez Heyetine bırakılmıştır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Dava dosyasındaki belge ve bilgilerin incelenmesinden; 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun ile kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği tarafından, "görmeye yardımcı tıbbi malzemelerin teminine ilişkin 2021 yılı protokolü imzalanması" talebiyle yapılan 03/12/2021 tarihli başvurunun zımnen reddi üzerine görülmekte olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, davacı birlik tarafından, 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun ile tüzelkişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu oldukları ve Kanunda belirtildiği şekilde toplantılarını yaparak kurullarını oluşturan Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği'ne kayıtlı optisyen-gözlükçülerin birer sağlık hizmeti sunucusu oldukları, Sosyal Güvenlik Kurumunun sağlık hizmeti sunucuları ile sözleşme yapmak veya protokol yapmak suretiyle sağlık hizmeti satın aldığı ve kapsamında bulunan kişilerin sağlık hizmetlerinin karşılandığı, 5510 sayılı Kanunun 73. maddesi uyarınca Sosyal Güvenlik Kurumu'nun mevzuatta öngörülen şartları taşıyan sağlık hizmet sunucuları ile sözleşme yapma zorunluluğu bulunduğu ileri sürüldüğü, idare mahkemesince ise, 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun'da hüküm bulunmayan sözleşme yapma konusunda, 6643 sayılı Kanun hükümlerinin kıyasen uygulanması gerektiği gerekçesiyle dava konusu işlemin iptali yolunda karar verilmiştir.

5193 ve 6643 sayılı Kanun hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, 5193 sayılı Kanunda sözleşme yapma konusunda bir düzenlemenin bulunmadığı, hüküm bulunmayan hallerde 6643 sayılı Kanunun Mali ve İdari hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir, ancak 6643 sayılı Kanunun mali ve idari hükümleri içerisinde sözleşme yapma hususunun bulunmadığı, zira sözleşme yapılmasına ilişkin düzenlemenin, 6643 sayılı Kanunun atıf yapılmayan 39. maddesinin (j) bendinde düzenlendiği, dolayısıyla sözleşme yapılması konusunda, 6643 sayılı Kanunun ilgili maddesinin kıyasen uygulanmasına imkan bulunmadığı açıktır.

Bu durumda, 5193 sayılı Optisyenlik Hakkında Kanun'da açık bir düzenlemenin bulunmaması, 6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun sözleşme yapılmasına yönelik 39.

T.C.
ANKARA
BÖLGE İDARE MAHKEMESİ
10. İDARİ DAVA DAİRESİ

ESAS NO : 2023/7690

KARAR NO : 2023/7630

maddesinin (j) bendi hükmünün de kıyasen uygulanamayacağına ilişkin anlaşılması karşısında, davacı Birlik tarafından, "görmeye yardımcı tıbbi malzemelerin teminine ilişkin 2021 yılı protokolü imzalanması" konulu 03/12/2021 tarihli başvurunun zimnen reddine dair işlemde hukuka aykırılık, istinafa konu idare mahkemesi kararında ise hukuki isabet bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan Nedenlerle;

1-Davalı idare istinaf isteminin **KABULÜNE**,

2-Ankara 23. İdare Mahkemesi'nce verilen 15/12/2022 gün ve E: 2021/599, K: 2022/2505 sayılı kararın **KALDIRILMASINA**,

3-2577 sayılı Yasanın değişik 45/4 maddesi uyarınca yeniden yapılan inceleme sonucunda **DAVANIN REDDİNE**,

4-Aşağıda dökümü yapılan mahkeme safhasına ait 273,30-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına,

5-İstinaf safhasında davalı idare tarafından karşılanan 30,00-TL posta gideri ile yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 10.500,00-TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine,

6-Posta gideri avansından artan miktarın **kararın kesinleşmesinden sonra** davalı idareye verilmesine,

7-2577 sayılı Yasanın değişik 45.maddesinin 6. fıkrası uyarınca **kesin** olarak 27/12/2023 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

YARGILAMA GİDERLERİ

(Mahkeme Safhası)

Başvurma Harcı : 59,30-TL

Karar Harcı : 59,30-TL

Y.D. Harcı : 97,70-TL

Vekalet Harcı : 8,50-TL

Posta Gideri : 48,50-TL

TOPLAM :273,30-TL

İstinaf Safhası

(Davalı)

Posta Gideri :30,00-TL